

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

w sprawie z odwołania P. K.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie
o zasiłek chorobowy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 4 lutego 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego
w Warszawie z dnia 25 września 2024 r., sygn. akt XIII Ua 43/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł wraz z ustawowymi
odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu
kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie z dnia 9 czerwca 2022 r., P. K. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 listopada 2019 r. do 26 kwietnia 2020 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

Odwołujący się wniósł również o zasądzenie na jego rzecz od organu rentowego kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że zaskarżona decyzja jest prawnie i faktycznie uzasadniona.

Wyrokiem z 12 października 2023 r., VII U 514/22, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie oddalił odwołanie.

Apelację od tego wyroku wniósł odwołujący się, zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 13 ust. 1 pkt 2 z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Wyrokiem z 25 września 2024 r., sygn. akt XIII Ua 43/23, Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację.

Sąd drugiej instancji wskazał, że skuteczne postawienie przez stronę apelującą zarzutu wadliwej i nieprawidłowej, a w konsekwencji dowolnej oceny dowodów, wymagało wykazania, że Sąd Rejonowy uchybił zasadom oceny dowodów objętych treścią art. 233 § 1 k.p.c., wskazania realnych przyczyn, dla których ocena Sądu nie spełnia wymogów tego przepisu. Tymczasem formułując zarzut procesowy, w istocie skarżący nie tyle kwestionuje przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji ocenę zgromadzonych dowodów i poczynione w jej następstwie ustalenia faktyczne, lecz nie akceptuje przyjętej interpretacji ujawnionych faktów w świetle norm prawa materialnego. Tego rodzaju sposób argumentacji powinien być kwalifikowany na płaszczyźnie procesowej jako zarzut obrazy prawa materialnego, dotyczący fazy jego subsumpcji do ustalonego stanu faktycznego, który w zasadzie w przedmiotowym postępowaniu nie był sporny. Żadna ze stron nie kwestionowała bowiem okoliczności, że apelujący prowadził nieprzerwanie jednoosobową działalność gospodarczą, której nie wyrejestrował ani nie zawiesił w spornym okresie od 1 listopada 2019 r. do 26 kwietnia 2020 r. Sporny nie był również fakt, że w okresie tym ubezpieczony nie świadczył pracy, ale wystawił w dniu 3 marca 2020 roku jedną fakturę VAT, dotyczącą realizacji obowiązku zakazu konkurencji. Apelujący nie podważał dokonanych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych, lecz wyciągnięte z nich wnioski w odniesieniu do zastosowanych przepisów prawa materialnego.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że odwołujący się w okresie od 1 listopada 2019 r. do 26 kwietnia 2020 r. po ustaniu w dniu 31 października 2021 r. zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia w spółce E. w W., posiadał inny tytuł do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym, a to z uwagi na własną działalność gospodarczą, co oznacza, że mógł nabyć ochronę ubezpieczeniową z tego tytułu. W przekonaniu Sądu drugiej instancji apelujący nie obalił bowiem domniemania prowadzenia działalności zarobkowej wynikającego z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Odwołujący się podnosił, iż w okresie swojej niezdolności do pracy nie świadczył żadnej pracy w ramach tej działalności i nie uzyskał żadnych przychodów z wykonanych w tym okresie działań w ramach swojej działalności gospodarczej. W marcu 2023 r., wystawiono fakturę na kwotę 113 500 zł, dotyczącą realizacji zakazu konkurencji po ustaniu stosunku prawnego mającego charakter umowy o świadczenie usług, co jest kluczową okolicznością w niniejszej sprawie.

Sąd drugiej instancji zauważył, że w przedmiotowej sprawie za świadczenie polegające na powstrzymaniu się od działalności konkurencyjnej ubezpieczony otrzymał ekwiwalent w postaci świadczenia pieniężnego. Brak świadczenia pracy przez odwołującego w ramach jego działalności gospodarczej m.in. w okresie niezdolności do pracy, stanowił więc w istocie przestrzeganie zakazu konkurencji, za co wypłacono mu łącznie odszkodowanie w kwocie 175 000 zł brutto. W tej sytuacji, w ocenie Sądu drugiej instancji, wypłata zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia byłaby sprzeczna z *ratio legis* art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, sprowadzającej się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów. Już z samego z zakazu konkurencji odwołujący się był bowiem zobowiązany do zaniechania określonych działań - w tym wypadku polegających na prowadzeniu działalności konkurencyjnej, świadczeniu pracy bądź usług na rzecz innego podmiotu czy też działań o podobnym charakterze.

Sąd Okręgowy miał na względzie, że odwołujący w żadnym momencie nie zawiesił prowadzenia swojej działalności, zwłaszcza w okresie wykonywania umowy zlecenia. Osoba prowadząca działalność gospodarczą (przedsiębiorca)

powinna zgłaszać organowi ewidencyjnemu wszelkie zmiany stanu faktycznego i prawnego odnoszące się do przedsiębiorcy i wykonywanej przez niego działalności gospodarczej, ponieważ wpis do ewidencji działalności gospodarczej nie tylko legalizuje wykonywanie tej działalności, ale też wyznacza czasowe ramy bycia przedsiębiorcą. Działalność gospodarcza nie może mieć ani charakteru wyrwykowego, ani przypadkowego, a zatem nieuprawnione jest twierdzenie, że wykonywana jest wyłącznie wówczas, gdy przedsiębiorca świadczy konkretną usługę i osiąga z tej części przychody.

Reasumując, Sąd odwoławczy stwierdził, iż odwołujący się wbrew obowiązкови wynikającemu z treści art. 6 k.c. nie wykazał, że jego działalność gospodarcza w spornym okresie była pozbawiona cech, związanych z jej faktycznym prowadzeniem. W sprawie zachodzą zatem podstawy do zastosowania art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną odwołujący się w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.: pkt 2 (potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących poważne wątpliwości) oraz pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej).

Strona skarżąca podniosła, że skarga zasługuje na przyjęcie do rozpoznania, ponieważ jest oczywiście uzasadniona, co zostało wykazane w treści uzasadnienia zarzutów skargi kasacyjnej w odniesieniu do analogicznych stanów faktycznych i prawnych jak skarżony. Jednocześnie, w niniejszej sprawie istnieje potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, gdyż dotychczasowe orzecznictwo nie przyniosło jednoznacznej odpowiedzi, czy i w jakim zakresie art.13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej daje ochronę wobec osoby niezdolnej do pracy, ze względu na brak możliwości wykonywania jakiejkolwiek działalności przynoszącej dochód, oraz czy dotyczy sytuacji utraty wszystkich posiadanych przez tą osobę tytułów ubezpieczonych, czy jakiegokolwiek.

Zaskarżone orzeczenie, zdaniem skarżącego, w sposób oczywisty narusza też przepisy postępowania, tj. art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., ponieważ Sąd drugiej instancji nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacyjnych podniesionych przez

powoda w apelacji, wskazując jedynie że są one nietrafne, a więc doszło do nieprawidłowej kontroli apelacyjnej Sądu drugiej instancji.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć,

przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 233/07, OSNP 2009/3-4/43).

Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. Gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawiono w ogóle argumentów pozwalających na przyjęcie, że istnieją wątpliwości dotyczące wykładni art. 13 ustawy zasiłkowej. Samo stwierdzenie, że jakaś kwestia nie została dotychczas wyczerpująco wyjaśniona w orzecznictwie, bez wykazania, że budzi ona w rzeczywistości poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie nie jest wystarczająca dla uznania, że została spełniona omawiana tu przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto także, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas,

gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, Nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03).

Skarżący nie przedstawił jakiejkolwiek argumentacji, która mogłaby uzasadniać oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej. Odesłanie do uzasadnienia zarzutów kasacyjnych nie wypełnia wymogu uzasadnienia przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, zaś Sąd Najwyższy nie ma obowiązku doszukiwać się w treści uzasadnienia zarzutów kasacyjnych elementów świadczących o oczywistości skargi kasacyjnej. Obowiązkiem skarżącego jest bowiem przedstawienie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który będzie zawierał stosowną argumentację uzasadniającą występowanie jednej z przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Cele uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania są odmienne od celów uzasadnienia zarzutów kasacyjnych, a zatem to drugie nie może zastępować uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W zakresie zarzutów naruszenia art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. należy stwierdzić, że również w ich kontekście nie wykazano oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Sąd drugiej instancji nie ma obowiązku szczegółowego odnoszenia się do każdego zarzutu apelacji, jeżeli z treści uzasadnienia wyroku wynika, że wziął je pod uwagę i należycie rozważył. Taka sytuacja, zdaniem Sądu Najwyższego, miała miejsce w niniejszej sprawie.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego oparto na art. 108 § 1 i art. 98 § 1,1¹ k.p.c. w związku art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

[KK]

[a.ł.]